

PATVIRTINTA

Skuodo rajono savivaldybės tarybos

2017 m. birželio 29 d. sprendimu Nr. T9-153

SKUODO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2017–2019 METŲ KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA

I SKYRIUS IŽANGA

1. Skuodo rajono savivaldybės 2017–2019 metų korupcijos prevencijos programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos nuostatomis, Skuodo rajono savivaldybės 2015–2016 m. korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo rezultatais, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus rekomendacijomis, Specialiųjų tyrimų tarnybos 2016 m. gruodžio 28 d. rekomendacijomis, aplinkos analize.

2. Programa skirta korupcijos prevencijos užtikrinimui, korupcijos pasireiškimo tikimybės mažinimui Savivaldybėje bei Savivaldybės įstaigose (institucijose).

3. Programa reglamentuoja Skuodo rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybės) ir jos įstaigų kovos su korupcija tikslus ir uždavinius, bendrąsias ir specialiąsias korupcijos prevencijos priemones bei visuomenės dalyvavimą, įgyvendinant šią programą.

4. Programoje vartojamos sąvokos:

4.1. Korupcija – valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens tiesioginis ar netiesioginis siekimas, reikalavimas arba priėmimas turinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) sau ar kitam asmeniui už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal einamas pareigas, taip pat valstybės tarnautojo arba jam prilyginto asmens veiksmai arba neveikimas siekiant, reikalaujant turinės arba kitokios asmeninės naudos sau arba kitam asmeniui ar šią naudą priimti, taip pat tiesioginis ar netiesioginis siūlymas ar suteikimas valstybės tarnautojui, jam prilygintam asmeniui turinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal valstybės tarnautojo arba jam prilyginto asmens einamas pareigas, taip pat tarpininkavimas darant šioje dalyje nurodytas veikas.

4.2. Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimai – korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir kiti tokio pobūdžio teisės pažeidimai, už kuriuos numatyta administracinė, drausminė ar kitokia teisinė atsakomybė.

4.3. Korupcijos prevencija – korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, sudarant bei įgyvendinant atitinkamų priemonių sistemą, taip pat poveikis asmenims siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo.

4.4. Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos – kyšininkavimas, prekyba poveikiu, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudos: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą.

4.5. Valstybės ar savivaldybės įstaiga – valstybės ar savivaldybės institucija ar įstaiga, taip pat viešoji įstaiga, kurios vienas iš steigėjų yra valstybės ar savivaldybės institucija ar įstaiga.

4.6. Antikorupcinis švietimas – tai veikla, kuria siekiama mažinti korupciją, ugdyti individualią ir kolektyvinę atsakomybę, pilietiškumą bei supažindinti su asmens teisėmis ir pareigomis visuomenę.

5. Kitos Programoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžtos Lietuvos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose.

6. Programa siekiama aktyvinti visuomenės paramą įgyvendinant numatytas kovos su korupcija priemones, skatinti bendradarbiavimą su Savivaldybei pavaldžiomis įstaigomis ir įmonėmis, nevyriausybinėmis ar kitomis organizacijomis, fiziniiais asmenimis, ugdyti visuomenės nepakantumą korupcijos apraiškoms.

II SKYRIUS APLINKOS ANALIZĖ

7. Korupcijai įvertinti pasitelkiami sociologiniai ir ekspertiniai vertinimo būdai ir tyrimai ne visada atskleidžia ją visais įmanomais aspektais, nes korupcija yra latentinis reiškinys. Todėl vertinant korupciją, tikslinga remtis įvairių tyrimų visuma ir faktiniais duomenimis apie padarytus korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus.

8. 2011–2016 metais Specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT) inicijavo projektą „Lietuvos korupcijos žemėlapis“. Tyrimus atlikusio Vilmorus duomenimis, 56 proc. Lietuvos gyventojų korupciją įvardino kaip „labai rimtą problemą“. Ji yra 5-oje vietoje po kitų rimtų problemų.

Lietuvos gyventojai nurodė, kad labai paplitęs reiškinys, kai asmuo pasinaudoja pažintimis, įsidarbindamas į valstybės institucijas – 38 proc., kai valstybės tarnautojai naudojami tarnybiniiais automobiliais asmeniniais tikslais – 35 proc. Gyventojai išsakė, kad korupcija yra kliūtis, ji kliudo tiek žmonių gyvenimui – 67 proc., tiek ir visuomenės gyvenimui – 78 proc. Tyrimo duomenimis, 42 proc. gyventojų mano, kad korupcija per pastaruosius 5 metus išaugo.

2016 m., gyventojų nuomone, labiausiai korumpuotos sveikatos apsaugos institucijos – 51 proc., valstybės tarnautojai nurodė, kad korumpuotos sveikatos apsaugos institucijos – 47 proc., savivaldybės – 27 proc. Nustatyta, kad 39 proc. gyventojų žino, kur kreiptis dėl korupcijos atvejų. Dauguma gyventojų – 68 proc. – mano, kad kyšis padeda spręsti problemas. Pranešti apie korupciją gyventojai nėra linkę, problema – baimė nukentėti.

9. Savivaldybė savo internetinėje svetainėje yra paskelbusi informaciją, kur kreiptis dėl korupcijos atvejų, tačiau jokios informacijos 2016 metais Savivaldybė negavo.

III SKYRIUS SKUODO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2015–2016 METŲ KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

10. Skuodo rajono savivaldybės 2015–2016 metų korupcijos prevencijos programa (toliau – Programa) buvo patvirtinta Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 27 d. sprendimu Nr. T9-147 „Dėl Skuodo rajono savivaldybės 2015–2016 metų korupcijos prevencijos programos ir jos įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“.

11. Programoje numatytomis priemonėmis buvo siekiama paskatinti visuomenę aktyviai reikšti nepakantumą korupcijai, remti korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimą Savivaldybės administracijoje, vykdyti glaudų savivaldybės bendradarbiavimą su vyriausybinėmis ir nevyriausybinėmis organizacijomis, kitais asmenimis, ginant žmogaus teises ir laisves.

12. 2015 m. korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas ir vertinimas atliktas šiose srityse: sanitarijos ir higienos taisyklių tvirtinimas ir jų laikymosi kontrolės organizavimas, švaros ir tvarkos viešosiose vietose užtikrinimas ir priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas bei priėmimo į pareigas pagal darbo sutartį organizavimas ir kontrolė. 2016 metais korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas ir vertinimas atliktas šiose srityje:

12.1. Viešųjų pirkimų inicijavimas, organizavimas, vykdymas ir kontrolė Skuodo rajono savivaldybės administracijoje.

12.2. Piliečių prašymų atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą nagrinėjimas ir sprendimų dėl nuosavybės teisių atkūrimo priėmimas įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka.

13. 2015–2016 m. antikorupcinio požiūriu vertinti Savivaldybės institucijų parengti norminiai teisės aktai.

14. Visais atvejais kreiptasi į STT dėl informacijos apie asmenis, siekiančius eiti Savivaldybėje ar Savivaldybės įstaigose pareigas, numatytas Korupcijos prevencijos įstatymo 9 straipsnio 6 dalyje.

15. Buvo siekiama didinti viešųjų pirkimų organizavimo ir atlikimo viešumą, skaidrumą ir kontrolę. Pasiiekti rezultatai:

15.1. Kiekvienais metais interneto svetainėje www.skuodas.lt skelbiama: viešųjų pirkimų planas, viešųjų pirkimų suvestinė, techninių specifikacijų projektai, informacija apie vykdomus pirkimus, viešųjų pirkimų ataskaitos, suvestinė informacija apie vykdomus, mažos vertės pirkimus, suvestinė informacija apie vykdomus pirkimus per Centrinę perkančiąją organizaciją (toliau – CPO).

15.2. Savivaldybės administracija per 2015 metus elektroninėmis priemonėmis per Centrinę viešųjų pirkimų informacinę sistemą (toliau – CVPIS) įvykdė 29 pirkimus, 2016 metais – 89.

15.3. Buvo siekiama didinti viešumą ir atskaitingumą visuomenei. Viešai skelbiami Antikorupcijos komisijos posėdžių protokolai, savivaldybės interneto svetainės skiltyje „Korupcijos prevencija“ skelbiama visa teisės aktais nustatyta būtina skelbti informacija. Gyventojai skatinami naudotis elektroninėmis paslaugomis.

15.4. 2016 m. Savivaldybės darbuotojai dalyvavo susitikime su STT Klaipėdos skyriaus atstovu.

IV SKYRIUS

PRIELAIDOS, LEMIANČIOS KORUPCIJOS PASIREIKŠKIMĄ SAVIVALDYBĖJE

16. Bendrosios korupcijos prielaidos:

16.1. socialinės (nedarbas, santykinai maži valstybės tarnautojų ir kitų darbuotojų atlyginimai, neefektyvi motyvacinė karjeros sistema viešajame sektoriuje);

16.2. teisinės (teisės aktų netobulumas, dažnas jų keitimas bei koalicijos, kontrolės sistemų, teisinių procedūrų ir priemonių netobulumas);

16.3. institucinės (nepakankamos vidaus ir išorės auditų apimtys, žinančių apie korupcijos atvejus darbuotojų baimė pranešti ne anonimiškai, nenoras dalyvauti antikorpucinėje veikloje);

16.4. visuomenės pilietiškumo stoka (visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumas ir prieštaravimas, nesipriešinimas korumpuotiems asmenims, piliečių pasyvumas antikorpucinėje veikloje).

17. Galimos vidinės korupcijos pasireiškimo prielaidos Savivaldybėje:

17.1. politinių asmenų galimybė dėl asmeninio suinteresuotumo daryti įtaką priimamiems sprendimams;

17.2. galimybė vienam darbuotojui priimti sprendimus dėl lėšų panaudojimo ir kito turto;

17.3. organizuojant ir vykdant viešuosius pirkimus;

17.4. išduodant leidimus, licencijas;

17.5. atliekant kitas viešojo administravimo funkcijas;

17.6. savivaldybės įstaigose nėra paskirti atsakingi asmenys už korupcijos prevenciją;

17.7. savivaldybės įstaigos neatlieka Korupcijos prevencijos įstatyme numatyto korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo;

17.8. ne visos savivaldybės įstaigos savo interneto svetainėse skelbia informaciją apie vykdomas korupcijos prevencijos priemones; neskelbia informacijos apie vykdomus ir įvykdytus viešuosius pirkimus, sudarytas pirkimo sutartis, kaip numatyta Viešųjų pirkimų įstatyme;

17.9. nepakankamai aktyvūs gyventojai kovojant su korupcija, nesulaukiama pranešimų apie korupcinio pobūdžio pažeidimus.

V SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

18. Programos pagrindinis tikslas – stiprinti korupcijos prevenciją ir kontrolę Savivaldybės administracijoje ir Savivaldybės įstaigose, padidinti skaidrumą, atvirumą, mažinti sąlygas, skatinančias korupcijos atsiradimą.

19. Pirmasis Programos tikslas – nustatyti priežastis korupcijai pasireikšti Savivaldybės įstaigose ir jas šalinti.

20. Uždaviniai pirmajam Programos tikslui pasiekti:

20.1. užtikrinti antikorporcinių priemonių įgyvendinimo kontrolę;

20.2. pasiekti, kad Savivaldybės įstaigose būtų paskirti asmenys, atsakingi už korupcijos prevenciją.

21. Antrasis Programos tikslas – siekti didesnio Savivaldybės įstaigų veiklos sprendimų ir procedūrų skaidrumo, viešumo, atskaitingumo visuomenei.

22. Uždaviniai antrajam Programos tikslui pasiekti:

22.1. užtikrinti kokybišką norminių teisės aktų projektų antikorporcinį vertinimą;

22.2. gerinti administracinių paslaugų teikimo, viešųjų paslaugų administravimo kokybę;

22.3. siekti, kad Savivaldybės įstaigose ir įmonėse būtų vykdoma viešųjų ir privačių interesų derinimo prevencija.

23. Trečiasis Programos tikslas – siekti skaidrumo teikiant administracines ir viešąsias paslaugas.

24. Uždaviniai trečiajam Programos tikslui pasiekti:

24.1. didinti administracinių paslaugų teikimą elektroninėmis priemonėmis;

24.2. gerinti Savivaldybės įstaigų teikiamų viešųjų paslaugų kokybę.

25. Ketvirtasis Programos tikslas – skatinti nepakantumą korupcijos apraiškoms.

26. Uždaviniai ketvirtajam Programos tikslui pasiekti:

26.1. pasiekti, kad visos Savivaldybės įstaigos savo internetinėse svetainėse informuotų apie korupcinio pobūdžio prasižengimus;

26.2. užtikrinti Programos priemonių vykdymo viešumą;

26.3. didinti gyventojų nepakantumą korupcijai;

26.4. rengti anonimines gyventojų apklausas.

27. Programos efektyvumas vertinamas pagal įgyvendintų Programos priemonių skaičių.

28. Kiekvienas konkretus korupcijos prevencijos ir antikorporcinio švietimo uždavinys ir priemonė vertinami pagal Skuodo rajono savivaldybės 2017–2019 metų korupcijos prevencijos programos priemonių plane nustatytus vertinimo kriterijus, pateikiamus Programos priede.

VI SKYRIUS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

29. Už Skuodo rajono 2017–2019 metų korupcijos prevencijos programos įgyvendinimą, kontrolę, metodinės pagalbos teikimą dėl korupcijos prevencijos pagal kompetenciją yra atsakingas Savivaldybės administracijos direktorius bei struktūrinių padalinių vadovai.

30. Priemonių plane išdėstytos įgyvendinimo priemonės, vykdymo terminai bei vykdytojai yra neatskiriama šios Programos dalis:

30.1. Programa vykdoma iš savivaldybės biudžeto asignavimų.

30.2. Programos nuostatų ir jos priemonių plane numatytų priemonių vykdymas privalomas jame nurodytiems vykdytojams.

30.3. Atsižvelgiant į teisės aktų, reglamentuojančių korupcijos prevenciją, pakeitimus, kompetentingų institucijų išvadas bei rekomendacijas, kitą reikšmingą informaciją, Programa gali būti keičiama. Pasibaigus Programos laikotarpiui, nauja Programa patvirtinama iki antrojo ketvirčio pabaigos.

31. Programa ir jos priemonių plano įgyvendinimo ataskaitos yra viešos ir skelbiamos Skuodo rajono savivaldybės interneto svetainėje www.skuodas.lt

32. Su programa ir priemonių planu pasirašytinai supažindinami visi Skuodo rajono savivaldybės administracijos valstybės tarnautojai, darbuotojai ir savivaldybės valdymo sričiai priskirtų įstaigų vadovai.